Din Felsefesi — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 8 soru

MEBİ'nin Felsefe - TYT/AYT özetinde, ilahî olan ile bütün varlık alanı arasındaki ayrımın kaldırıldığı bir yaklaşım ele alınır. Bu yaklaşımda varlık alanı, ilahî olandan bağımsız ve ayrı bir gerçeklik olarak kurulmaz. Dolayısıyla açıklamanın merkezinde, iki alan arasında dışsal bir ilişki değil, doğrudan birlik düşüncesi bulunur.

1. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Tanrı, evrenin yaratıcısı ve hâkimidir.

B) Tanrı ile evren birbirinden bağımsız iki gerçekliktir.

C) Tanrı'nın tek olduğu ileri sürülür.

D) Tanrı ile evrenin özdeş olduğu savunulur.

E) Tanrı ile evren arasında yalnızca benzerlik bulunduğu kabul edilir.

2. "Belli bir din kabul edilmez." yargısıyla tanımlanan Tanrı anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Panteizm

B) Teizm

C) Monoteizm

D) Tanrıcılık

E) Deizm

MEBİ'nin TYT/AYT Felsefe özetinde din felsefesi, dinin temel kavramlarının anlamını sorgulayan alan olarak ele alınır. Aynı çerçevede, belirli bir inanç sistemini benimsemeyen bir Tanrı anlayışının da incelenebileceği belirtilir. Bu iki bilgi birlikte düşünüldüğünde, ikinci yaklaşımın din felsefesinin kapsamıyla ilişkisi açıklanabilir.

3. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Teizmde belli bir din kabul edilmez.

B) Monoteizmde belli bir din kabul edilmez.

C) Tanrıcılıkta belli bir din kabul edilmez.

D) Deizmde belli bir din kabul edilmez.

E) Panteizmde belli bir din kabul edilmez.

Bir görüş, aşkın bir yaratıcı ile yaratılmış dünya arasında kesin bir ayrım kurmaz. Bu yaklaşımda bütün varlık alanı, ilahi olanın dışında ayrıca düşünülen bağımsız bir gerçeklik olarak ele alınmaz. Böylece Tanrı hakkında konuşmak, kozmosun bütünü hakkında konuşmaktan kopuk görülmez.

4. Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Kozmosu ilahi olandan bağımsız bir gerçeklik kabul eder.

B) İlahi olanın varlığı konusunda kesin bir yargıyı reddeder.

C) Birden fazla tanrısal varlığın bulunduğunu savunur.

D) İlahi olanla kozmosu aynı varlık olarak görür.

E) İlahi olanı kozmosun yaratıcısı ve hâkimi sayar.

Dinin temel kavramlarının anlamını sorgulayan yaklaşım, Tanrı ile dünya arasındaki ilişkinin nasıl kurulacağını da tartışır. Bir görüşte dünya, ilahi gerçekliğin karşısında duran ayrı bir alan olarak değil, onunla aynı varlık bütünü içinde düşünülür. Bu nedenle söz konusu anlayış, hem Tanrı hem de evren hakkında ayrı ayrı iki töz öngörmez.

5. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Tanrı'nın tek olduğu savunulur.

B) Belli bir dinin kabul edilmediği ileri sürülür.

C) Tanrı evrenin yaratıcısı ve hâkimidir.

D) Dinin temel kavramlarının anlamı sorgulanır.

E) Tanrı ve evren bir ve özdeştir.

"Tanrı ile evren arasında özdeşlik bulunduğu savunulmaktadır."

6. Bu sözlerde dile getirilen Tanrı anlayışı aşağıdaki görüşlerden hangisiyle bağdaşır?

A) Monoteizm

B) Teizm

C) Panteizm

D) Ateizm

E) Deizm

7. Din felsefesinin temel kavramları ve Tanrı'nın varlığına ilişkin görüşler dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangileri doğrudur? I. Din felsefesi, dinin temel kavramlarının anlamını sorgular. II. Monoteizm, Tanrı ile evrenin özdeş olduğunu savunur. III. Panteizm, Tanrı ile evrenin bir ve özdeş olduğunu savunur.

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

Din felsefesi üzerine 2021 yılında Bursa'da yapılan bir çalışmada, dinî kavramların yalnızca aktarılmasının yeterli olmadığı belirtilmiştir. Çalışmaya göre bu alan, temel kavramların ne anlama geldiğini sorgulayarak kavramsal açıklık sağlamaya çalışır. Böylece dinî ifadeler, anlamları bakımından felsefi incelemenin konusu hâline gelir.

8. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Din felsefesi, Tanrı'nın tek olduğunu savunan görüşü benimser.

B) Din felsefesi, dinin temel kavramlarının anlamını sorgular.

C) Din felsefesi, Tanrı ile evrenin özdeş olduğunu ileri sürer.

D) Din felsefesi, belli bir dini kabul etmeyen yaklaşımı savunur.

E) Din felsefesi, Tanrı'yı evrenin yaratıcısı ve hâkimi kabul eder.

Cevap Anahtarı

1. D	2. E	3. D	4. D	5. E
6. C	7. C	8. B		

Çözümler

1. Parçada ilahî olan ile varlık alanı arasındaki ayrımın kaldırıldığı belirtilmektedir. Bu nedenle D, Tanrı ile evrenin özdeşliğini savunan görüştür. B parçadaki birlik düşüncesini tersine çevirir; A yaratıcı ve hâkim olma niteliğini öne çıkarır; C tek Tanrı inancına, E ise özdeşlikten daha zayıf bir benzerlik ilişkisine karşılık gelir.

2. Belli bir dinin kabul edilmemesi, E görüşünün ayırt edici özelliğidir. B, C, A ve D ise farklı Tanrı anlayışlarını ifade eden adlandırmalardır.

3. Din felsefesinin temel kavramların anlamını sorgulaması, farklı Tanrı anlayışlarını inceleme alanına alır. Verilen ikinci özellik, belli bir dinin kabul edilmemesidir ve bu özellik doğrudan D görüşüne aittir. A, B, E ve C aynı konu ailesindeki adlandırmalar olsa da verilen niteliği karşılamaz.

4. Parçada yaratıcı ile dünya arasında ayrım kurulmadığı, bütün varlık alanının ilahi olanla birlikte düşünüldüğü belirtilmektedir; bu nedenle D ulaşılabilecek yargıdır. E yaratıcı-hâkim ilişkisini, A ise bağımsız kozmos anlayışını dile getirerek parçadaki özdeşlik fikrinden ayrılır.

5. Parça, dünya ile ilahi gerçekliğin ayrı iki töz olmadığını ve aynı varlık bütünü içinde düşünüldüğünü belirtir; bu nedenle E zorunlu sonuçtur. C yaratıcı-hâkim ilişkisini, A tekliği, B din kabulünü, D ise araştırma alanını anlatır; hiçbiri parçadaki özdeşlik sonucunu karşılamaz.

6. Tanrı ile evrenin bir ve özdeş kabul edilmesi C görüşünü belirler. B ise metindeki özdeşlik ilişkisini karşılamayan yakın bir Tanrı anlayışıdır.

7. I. yargı din felsefesinin temel kavramların anlamını sorgulamasıyla doğrulanır. III. yargı Tanrı ile evrenin özdeşliğini Panteizm’e bağlar; II. yargı ise bu özelliği Monoteizm’e yanlış biçimde aktarır.

8. Parça, din felsefesinin temel kavramların anlamını sorgulamasını merkeze alır. Tanrı’nın tekliği, Tanrı-evren özdeşliği ve belli bir dini kabul etmeme ise farklı görüşlerin özellikleridir.